

Potilas
Vakuutus
keskus

Vuosiraportti 2024

Potilasvakuutuskeskukselle ilmoitetut
tapaukset ratkaisuvuosittain
vuosilta 2020–2024

Potilasvakuutuskeskus potilaiden ja terveydenhuollon ammattilaisten turvana

Potilasvakuutuskeskus (PVK) käsittelee kaikki Suomessa annettua terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat potilasvahinkoilmoitukset. PVK ratkaisee potilasvahinkoja koskevan lainsäädännön perusteella, onko kyseessä korvattava potilasvahinko, ja maksaa korvaukseen oikeutetulle lain mukaiset korvaukset. PVK toimii potilaiden ja terveydenhuollon ammattilaisten turvana ja tuottaa potilasvahingoista tietoa terveydenhuollon ja vakuutusyhtiöiden toiminnan sekä potilasturvallisuustyön tueksi. PVK:n jäseniä ovat kaikki Suomessa potilasvakuutuksia myöntävät vakuutusyhtiöt.

Esipuhe

Potilasvakuutuskeskus julkaisee vuosittain potilasvahinkotilastot sille ilmoitetuista tapauksista ja korvatuista vahingoista. Vuosiraportti tarjoaa harvoin yllätyksiä. Viimeisin poikkeuksellinen tilanne ajoittuu vuoteen 2020, jolloin koronapandemia vaikutti vahinkoilmoitusten määrään odottamattomalla tavalla: kiireettömän hoidon rajoitusten vuoksi potilasvahinkoilmoituksia tehtiin selvästi tavanomaista vähemmän. Pandemian jälkeen hoitokäyntien ja toimenpiteiden määrän kasvu on heijastunut myös vahinkoilmoituksiin: vuonna 2024 ilmoituksia tehtiin lähes yhtä paljon kuin pandemiaa edeltäneenä vuonna 2019.

Miksi tilastot sitten eivät tarjoa yllätyksiä tai raflaavia uutisaiheita? Miksi vahinkoilmoitusten määrä säilyy jokseenkin ennallaan, vaikka seuraakin sitä, miten terveydenhuollossa kulloinkin kyetään potilaita vastaanottamaan? Näin siitäkkin huolimatta, että Potilasvakuutuskeskus on pyrkinyt lisäämään tunnettuuttaan, jotta potilasvahinkoa epäilevät osaisivat hakea korvausta. Miksei korvattavien vahinkojen osuus tai maksettujen korvausten määrä merkittävästi muutu suuntaan tai toiseen?

Oma tulkintani on se, että suomalainen terveydenhuolto on lähtökohtaisesti laadukasta, turvallista ja ammattitaidolla hoidettua. Kuten kaikessa ihmisten tekemässä työssä myös terveydenhuollossa sattuu ajoittain poikkeavia tilanteita ja potilasvahinkojakin, mutta järjestelmällinen panostus potilasturvallisuuteen ja hoidon laatuun pitää määrät vakaalla tasolla.

Koska terveydenhuollon toiminnan ja lainmukaisen korvausperusteen täyttymisen arviointi on haastavaa, Potilasvakuutuskeskus saa vuosittain ilmoituksia myös tapauksista, joissa korvausperuste ei täyty. Vahinkoilmoitus on ainoa keino selvittää, onko potilasvahinkoa tapahtunut, ja siksi jokainen ilmoitus on tärkeä – myös niissä tapauksissa, jotka eivät lopulta johda korvauksiin.

Suurin osa maksetuista korvauksista koostuu jatkuvista ansionmenetyskorvauksista. Koska lakisääteinen potilasvakuutus on ollut voimassa lähes 38 vuoden ajan, osa ansionmenetyskorvausta saavista saavuttaa vuosittain eläkeiän, ja korvausmäärät heidän osaltaan laskevat. Tasainen korvausmäärä kertoo siitä, että ansionmenetyksestä korvauksia saavien joukosta poistuu vuosittain suunnilleen sama määrä henkilöitä kuin korvausten piiriin tulee uusia.

Ehkäpä suurin uutinen onkin se, ettei erityisiä uutisia tänäkään vuonna ole kerrottavana.

Helsingissä maaliskuussa 2025

Minna Plit-Turunen

Johtaja Potilasvakuutuskeskus

2024 lukuina

Vahinkoilmoituksia

9 518

Korvausratkaisuja

8 536

Hakijoista

25 %

sai vähintään yhden myönteisen ratkaisun

Kustannukset potilasvakuutusjärjestelmästä

40,2 M€

Huomionarvoista

Vahinkoilmoitusten määrä jatkoi maltillista kasvuaan, ja ylsi likimain koronapandemiaa edeltäneelle vuoden 2019 tasolle.

Sisällysluettelo

1. Ilmoitetut potilasvahingot	4
2. Ratkaistut tapaukset ja korvattavat potilasvahingot	5
3. Korvattavat potilasvahingot vahinkopaikan mukaan	7
4. Korvattavat potilasvahingot eri toimenpiteissä ja perussairauksissa	9
5. Potilasvakuutuksesta maksetut korvaukset	13

Näin luet raportin lukuja

Vahinkotilastot perustuvat tarkastelujakson aikana ilmoitettuihin, rekisteröityihin ja ratkaistuihin tapauksiin. Koska tilastot täydentyvät korvauskäsittelyn aikana, voi aiempien vuosien luvuissa esiintyä pieniä poikkeamia aiempien vuosiraporttien lukuihin verrattuna.

Ilmoitetut potilasvahingot

- Yksi vahinkoilmoitus voi koskea useaa eri terveydenhuollon harjoittajatahoa tai hoitopaikkaa. Vakuutusteknisistä syistä nämä rekisteröidään hoitotahoittain eri vahinkoilmoituksiksi. Vuonna 2024 yksi vahinkoilmoitus kohdistui keskimäärin 1,24 hoitotahoon.
- Joskus vasta vahinkoasian käsittelyn yhteydessä huomataan, että asia on syytä tutkia ilmoitettua laajemmin. Sen vuoksi ilmoitettujen tapausten määrä voi käsittelyn edetessä kasvaa, ja uusia tapauksia voidaan rekisteröidä aiemmillekin vahinkovuosille. Esimerkiksi tätä vuosiraporttia koottaessa vuodelle 2023 rekisteröityjen vahinkoilmoitusten määrä on 9 554 , kun se vuoden 2023 vuosiraportissa oli 9 386. Onkin oletettavaa, että myös vuoden 2024 ilmoitusmäärä nousee vielä n. 150–200 tapauksella ilmoitusten käsittelyn edetessä.

Ratkaistut tapaukset ja korvattavat potilasvahingot

- Jokainen rekisteröity tapaus ratkaistaan erillisenä asiana. Vuonna 2024 ratkaisun sai 6 646 henkilöä, joille annettiin yhteensä 8 536 päätöstä ilmoitetun vahingon korvattavuudesta.
- Jos potilaan ilmoittama vahinkokokonaisuus koskee kahta eri hoitotahoa, joista vain toisen osalta todetaan potilasvahingon tapahtuneen, tilastoituu asia sekä evätyksi että korvattavaksi tapaukseksi. Vuonna 2024 korvattaviksi arvioitiin 1 766 tapausta, mikä on 20,7 % kaikista ratkaistuista tapauksista. Vähintään yksi myönteinen ratkaisu annettiin yhteensä 1 632 korvauksenhakijalle eli 24,6 %:lle niistä, joiden asia ratkaistiin vuonna 2024.

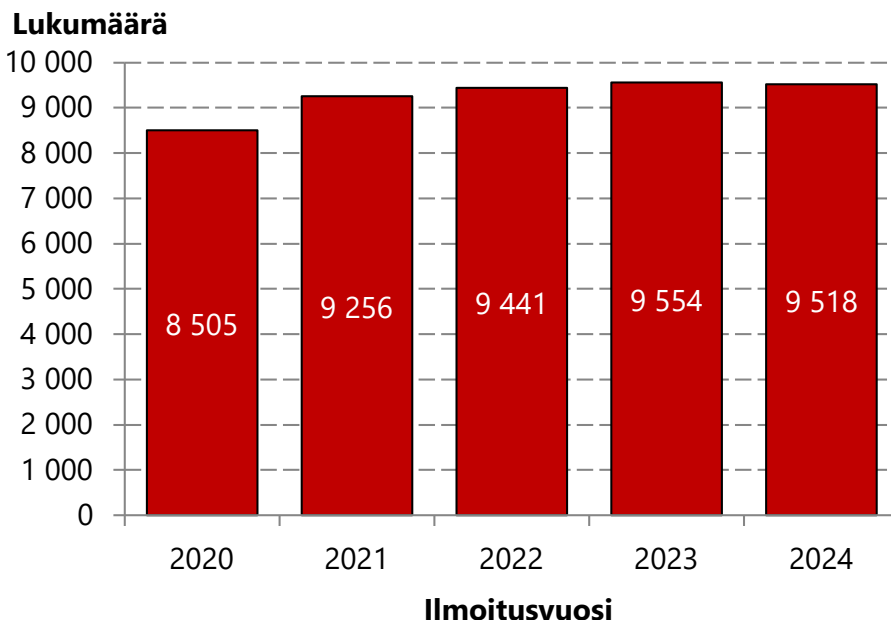
1. Ilmoitetut potilasvahingot

Potilasvahinkoilmoitusten määrä seuraa yleensä pitkälti terveydenhuollon hoitokontaktien ja toimenpiteiden määriä: mitä enemmän hoitokontakteja on ja mitä enemmän toimenpiteitä tehdään, sitä enemmän on myös potentiaalisia vahinkotapahtumia. Ilmoitusmäärä onkin pitkällä aikavälillä tarkasteltuna ollut nousujohteinen, lukuun ottamatta koronapandemian aiheuttamaa laskua vuonna 2020.

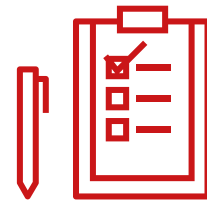
Vuonna 2024 vahinkoilmoitusten määrässä näkyi pientä nousua. Vahinkoilmoituksen teki 7 680 henkilöä, ja ilmoitukset koskivat 9 518 hoitotapahtumaa tai -tahoja. Ilmoitusten kokonaismäärä nousee vielä noin 150–200 tapauksella käsittelyn edetessä ja tapahtumatietojen tarkentuessa, joten vuoden 2023 ilmoitusmäärä tulee kuluvan vuoden kuluessa ylittymään, ja nousee likimain koronapandemiaa edeltäneelle vuoden 2019 ennätystasolle.

Tilastoja tarkasteltaessa on huomioitava, että aikaa vahinkoilmoituksen tekemiseen on pääsääntöisesti kolme vuotta siitä, kun potilas sai tietää vahingosta. Sen vuoksi suuri osa vahinkoilmoituksista koskee jo aiempina vuosina annettua hoitoa, ja terveydenhuollossa tapahtuvat muutoksetkin näkyvät tilastoissa viiveellä.

Kuva1. Ilmoitetut potilasvahingot 2020–2024

Vuonna 2024 potilasvahinkoilmoituksen teki 7 680 henkilöä ja ilmoitukset kohdistuivat 9 518 hoitotapahtumaan tai -tahoan. Ilmoitusmäärässä palattiin koronaa edeltäneelle vuoden 2019 tasolle.

Ilmoitusmäärässä ei yllätyksiä

Vahinkoilmoitusten määrä on pitkällä aikavälillä tarkasteltuna ollut nousujohteinen koronapandemiasta johtunutta notkahdusta lukuun ottamatta.

2. Ratkaistut tapaukset ja korvattavat potilasvahingot

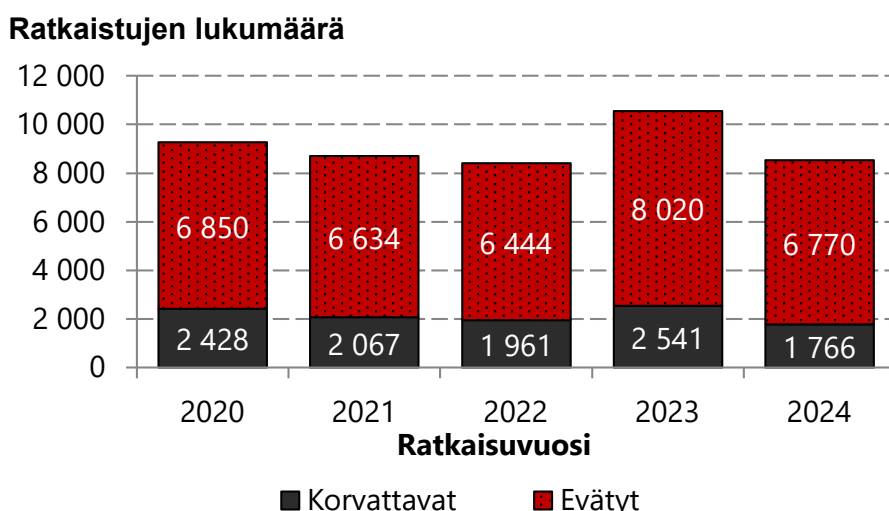
PVK:ssa toteutettiin vuonna 2024 korvauskäsittelyprosessin muutos, jonka tavoitteena on parantaa tapausten selvittelyn laatua sekä sujuvoittaa korvausprosessia ja lyhentää korvauskäsittelyyn kuluva-aikaa. Käsittelyprosessin muutos hidasti hetkellisesti tapausten käsittelyä, minkä vuoksi korvausratkaisuja tehtiin vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Vuonna 2024 annettiin 8 536 ratkaisua vahingon korvattavuudesta. Korvattaviksi vahingoiksi arvioitiin 1 766 tapausta eli 20,7 % kaikista ratkaistuista tapauksista. Lisäksi korvausperusteen arvioitiin täyttyvän 95 tapauksessa, jossa aiheutunut vahinko oli kuitenkin niin vähäinen, ettei korvausta tullut maksettavaksi. Korvausratkaisun sai 6 646 eri korvauksenhakijaa. Heistä 24,6 % sai myönteisen korvauspäätöksen vähintään yhden hoitopaikan osalta.

Potilasvakuutuslaki tuntee kahdeksan erillistä korvausperustetta, joista suurin osa tulee sovellettavaksi vain harvoin. Korvattavista vahingoista ylivoimaisesti suurin osa (95,0 % vuonna 2024) korvataan ns. hoitovahinkoina. Näissä tapauksissa korvausperusteena on, että kokenut terveydenhuollon ammattihenkilö olisi menetellyt tilanteessa toisin ja siten välttänyt vahingon. Toiseksi eniten vuonna 2024 korvattiin infektiovahinkoja (3,3 %).

Lisäksi korvattiin joitakin tapaturmavahinkoja (14 kpl), kohtuuttomia vahinkoja (7 kpl), laitevahinkoja (6 kpl) ja lääkkeen toimittamisvahinkoja (2 kpl), sekä yksi implanttivahinko. Noin kolmannes vahinkoilmoituksista evättiin joko sen vuoksi, että hoito oli toteutettu asianmukaisesti eikä haitallinen seuraus ollut siitä huolimatta vältettävissä, tai sen vuoksi, että korvauksenhakijalle aiheutunut infektio oli lääketieteellisesti perusteltuun hoitoon liittyvä riski, joka kyseisessä tapauksessa realisoitui, ja jota ei kokonaisarvion perusteella voitu katsoa korvattavaksi potilasvahingoksi.

Kuva2. Vuosina 2020–2024 ratkaistut potilasvahinkoilmoitukset

Korvattavista vahingoista n. 95 % oli ns. hoitovahinkoja, jotka potilaan hoidossa olisi tullut välttää.

Toiseksi eniten korvattiin infektioiden aiheuttamia vahinkoja (n. 3 %). Muilla perusteilla vahinkoja korvattiin vähän.

Joka neljäs sai korvauksia

Neljännes (24,6 %) korvauksenhakijoista sai korvausta vähintään yhden hoitopaikan osalta

Taulukko 1: Vuosina 2020–2024 ratkaistut potilasvahinkoilmoitukset ratkaisuvuoden mukaan

Korvausratkaisu	2020	2021	2022	2023	2024
Korvattavat potilasvahingot					
Hoitovahingot	2 223	1 910	1 832	2 380	1 677
Laitevahingot	21	11	6	19	6
Infektiovahingot	156	111	99	118	59
Tapaturmavahingot	15	19	10	13	14
Palovahingot	0	0	0	0	0
Lääkkeen toimittamisvahingot	2	3	2	3	2
Kohtuuttomat vahingot	11	13	12	8	7
Implanttivahingot	0	0	0	0	1
Yhteensä	2 428	2 067	1 961	2 541	1 766
Vähäiset potilasvahingot	114	87	87	105	95
Ei potilasvahinkoa					
Ei vältettävissä tai siedettävä	2 316	2 195	2 105	2 488	2 184
Muu epäämisperuste	4 420	4 352	4 252	5 427	4 491
Yhteensä	6 736	6 547	6 357	7 915	6 675
Yhteensä	9 278	8 701	8 405	10 561	8 536

Suhteelliset osuudet	2020	2021	2022	2023	2024
Ratkaistut vahinkoilmoitukset					
Korvattavat potilasvahingot	26,2%	23,8%	23,3%	24,1%	20,7%
Vähäiset potilasvahingot	1,2%	1,0%	1,0%	1,0%	1,1%
Ei potilasvahinkoa	72,6%	75,2%	75,7%	74,9%	78,2%
Korvattavat potilasvahingot					
Hoitovahingot	91,6%	92,4%	93,5%	93,7%	95,0%
Infektiovahingot	6,4%	5,4%	5,0%	4,6%	3,3%
Tapaturmavahingot	0,6%	0,9%	0,5%	0,5%	0,8%
Muut vahingot	1,4%	1,3%	1,0%	1,2%	0,9%
Ei potilasvahinkoa					
Ei vältettävissä tai siedettävä	34,4%	33,5%	33,1%	31,4%	32,7%
Muu epäämisperuste	65,6%	66,5%	66,9%	68,6%	67,3%

3. Korvattavat potilasvahingot vahinkopaikan mukaan

Potilasvakuutuskeskus julkaisee korvattavista potilasvahingoista lukumäärätiedot hyvinvointialueittain sekä kokonaislukuna yksityisellä sektorilla sattuneiden korvattavien vahinkojen osalta. Hyvinvointialueiden luvut sisältävät niiden alueilla aiemmin toimineiden sairaanhoitopiirien vahingot. Tarkempia tietoja hyvinvointialueilla sattuneista vahingoista voi tiedustella suoraan alueilta.

Korvattavien vahinkojen lukumäärään vaikuttaa olennaisesti se, miten paljon korvausratkaisuja kunakin vuonna on tehty, ja vuosittainen vaihtelu ratkaisumäärissä voi olla suurikin. Vahinkojen lukumäärän kehityksestä ei näin ollen voi suoraan päätellä, miten potilasturvallisuustilanne kullakin alueella on kehittynyt. Pelkästään lukumäärien perusteella ei myöskään voi vertailla eri alueiden potilasturvallisuustilannetta, sillä vertailussa tulisi ottaa huomioon useita taustatekijöitä, kuten esimerkiksi alueella tehtävien toimenpiteiden vaativuustaso ja lukumäärä, väestöpohja ja -rakenne sekä terveydenhuollon hoitokäyntien määrä.

Tarkempia tietoja hyvinvointialueilla sattuneista vahingoista voi pyytää suoraan alueilta.

Kuva: tyks.fi

Taulukko 2. Vuosina 2020–2024 ratkaistut korvattavat potilasvahingot ratkaisuvuoden mukaan

Vahinkopaikka	2020	2021	2022	2023	2024
Hyvinvointialueiden vahinkopaikat*	1 838	1 536	1 456	1 906	1 287
Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki	360	307	298	417	295
Varsinais-Suomen hyvinvointialue	156	130	110	129	97
Satakunnan hyvinvointialue	86	69	81	94	56
Kanta-Hämeen hyvinvointialue	70	67	50	72	51
Pirkanmaan hyvinvointialue	144	122	115	124	86
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	59	79	63	88	53
Kymenlaakson hyvinvointialue	67	62	58	73	56
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	53	40	33	38	24
Etelä-Savon hyvinvointialue**	61	57	58	80	61
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	91	67	61	75	57
Pohjois-Savon hyvinvointialue	121	93	114	138	100
Keski-Suomen hyvinvointialue	77	75	58	107	54
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	67	44	46	71	42
Pohjanmaan hyvinvointialue	54	32	35	42	35
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	28	34	22	40	19
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	180	154	142	163	102
Kainuun hyvinvointialue	37	34	33	38	26
Lapin hyvinvointialue***	91	52	62	97	54
Ålands hälso- och sjukvård	5	6	4	6	9
Valtion vahinkopaikat	3	2	1	4	3
Muut vahinkopaikat	28	10	12	10	7
Yksityinen sektori	590	531	505	635	479
Yhteensä	2 428	2 067	1 961	2 541	1 766

* Hyvinvointialueiden vahinkopaikoilla viitataan kaikkiin niihin vahinkopaikkoihin, kuten terveysasemiin ja sairaaloihin, jotka hyvinvointialueen potilasvakuutus kattaa. Myös hyvinvointialueen terveysasemilla ja sairaaloissa tapahtuneet yksityisten toimijoiden vahingot sisältyvät lukuihin, vaikka ne eivät olekaan hyvinvointialueen vakuuttamia.

** Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän toiminnot siirrettiin Etelä-Savon hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2023 alkaen. Etelä-Savon hyvinvointialueen luvut sisältävät myös Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän aikaiset vahingot.

*** Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän toiminnot siirrettiin Lapin hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2023 alkaen. Lapin hyvinvointialueen luvut sisältävät myös Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän aikaiset vahingot.

4. Korvattavat potilasvahingot eri toimenpiteissä ja perussairauksissa

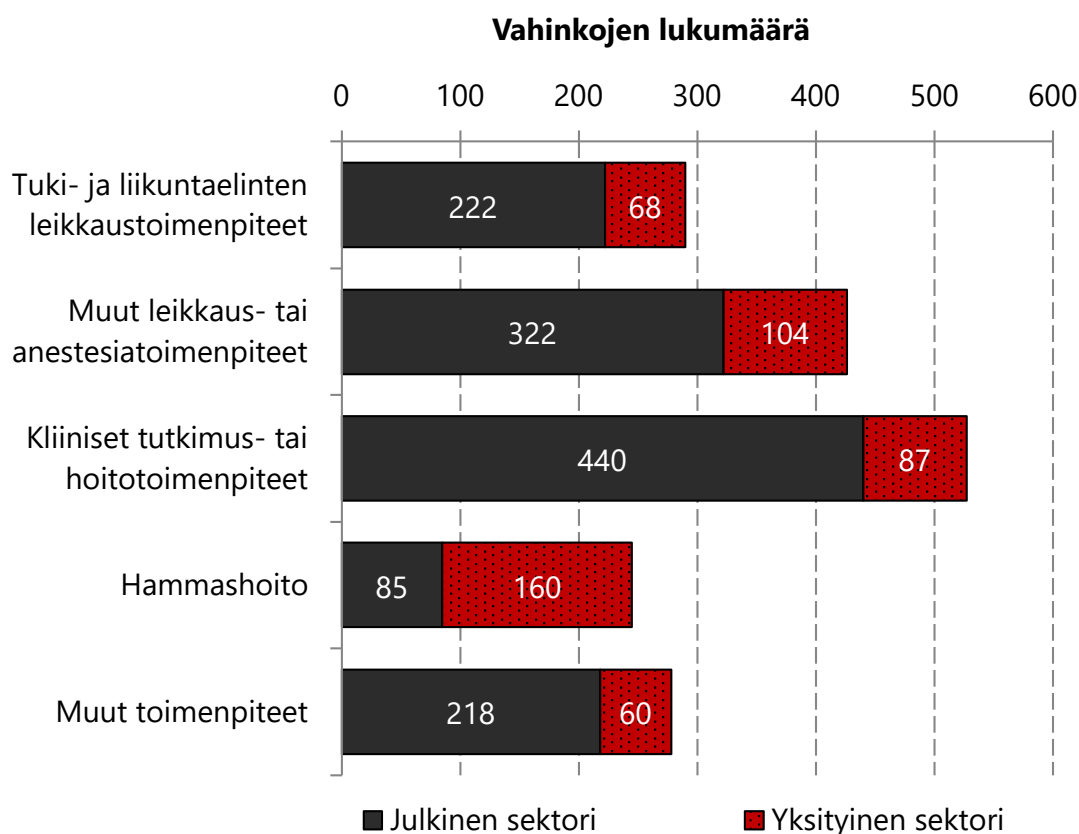
Korvattavat potilasvahingot liittyvät useimmiten leikkaus- ja anestesiatoimenpiteisiin, joiden yhteydessä sattuneita vahinkoja korvattiin vuonna 2024 yhteensä 716. Näistä noin 40 % (290) liittyi tuki- ja liikuntaelinten leikkaustoimenpiteisiin. Erityyppisten kliinisten tutkimus- tai hoitotoimenpiteiden yhteydessä sattuneita vahinkoja korvattiin yhteensä 527. Tässä ryhmässä korostuvat diagnoosin ja hoidon viiveet, joiden määrä on viime vuosina ollut kasvussa. Niissä potilasta ei ole tutkittu riittävästi, tai häntä ei ole lähetetty riittävän ajoissa tai riittävän kattaviin jatkotutkimuksiin, mistä on voinut seurata esimerkiksi sairauden vaikeutumista tai raskaampia hoitoja. Käytävissä olevien resurssien vähäisyydestä johtuvia vahinkoja ei kuitenkaan korvata potilasvakuutuksesta.

Hammashoidollisten toimenpiteiden yhteydessä sattuneita vahinkoja korvattiin yhteensä 245. Näistä 103 sattui hammasproteettisen hoidon ja 52 juurihoidon yhteydessä. Hammashoidollisten toimenpiteiden yhteydessä sattuneiden vahinkojen lisäksi korvattiin 84 vahinkoa, jotka olivat aiheutuneet hampaiden, leuan, suun ja nielun leikkaustoimenpiteissä.

Vahinko sattuu useimmin tuki- ja liikuntaelinten leikkaustoimenpiteessä tai hammashoidossa.

Kliinisiin tutkimus- ja hoitotoimenpiteisiin liittyvät vahingot johtavat usein diagnoosin ja hoidon viivästymisiin.

Kuva 3. Vuonna 2024 ratkaistut korvattavat potilasvahingot

Taulukko 3. Korvattavat potilasvahingot toimenpiteittäin vuonna 2024

Toimenpide	Julkinen sektori	Yksityinen sektori	Yhteensä	Yksityisen sektorin osuus
Leikkaus- ja anestesiatoimenpiteet	544	172	716	24 %
A Hermoston tp	47	6	53	11 %
B Umpierityselinten tp	6	0	6	0 %
C Silmän alueen tp	36	15	51	29 %
D Korvan, nenän ja kurkunpään tp	4	3	7	43 %
E Hampaiden, leuan, suun ja nielun tp	22	62	84	74 %
F Sydämen ja rintaontelon suonien tp	10	0	10	0 %
G Rintaontelon seinämän, keuhkojen ym. tp	5	0	5	0 %
H Rintarauhasten tp	7	2	9	22 %
J Ruoansul.kanavan ja sen oheiselinten tp	72	3	75	4 %
K Virtsateiden, miehen sukup.elinten ym. tp	17	1	18	6 %
L Naisen sukupuolielinten tp	21	2	23	9 %
M Raskauteen ja synnytykseen liittyvä tp	18	0	18	0 %
N Tuki- ja liikuntaelinten tp	222	68	290	23 %
NA Selän ja kaulan tp:t	17	2	19	11 %
NB Lapaluun, solisluun, olkanivelen ja -varren tp:t	7	11	18	61 %
NC Kyynärnivelen ja kyynärvarren tp:t	23	2	25	8 %
ND Ranteen ja käden tp:t	22	9	31	29 %
NE Lantion, ristiluun ja häntäluun tp:t	0	0	0	-
NF Lonkkanivelen ja reisiluun tp:t	56	9	65	14 %
NG Polven ja säären tp:t	55	19	74	26 %
NH Nilkan ja jalkaterän tp:t	40	16	56	29 %
Erittelemätön toimenpide	2	0	2	0 %
P Verisuonien ja imusuonijärjestelmän tp	9	0	9	0 %
Q Ihon ja ihonalaiskudoksen tp	10	5	15	33 %
T Pientoimenpide	13	1	14	7 %
U Tähystystoimenpide	13	2	15	13 %
Muu leikkaustoimenpide	2	0	2	0 %
Anestesiatoimenpide	10	2	12	17 %

Taulukko 3. Korvattavat potilasvahingot toimenpiteittäin vuonna 2024

Toimenpide	Julkinen sektori	Yksityinen sektori	Yhteensä	Yksityisen sektorin osuus
Kliininen tutkimus- tai hoitotoimenpide	440	87	527	17 %
Hammashoidolliset toimenpiteet	85	160	245	65 %
Hampaan poisto ilman leikkausta	15	8	23	35 %
Hampaan paikkaushoito	8	9	17	53 %
Hampaan juurihoito	28	24	52	46 %
Hammasteettinen hoito	10	93	103	90 %
Muu hammashoito	24	26	50	52 %
Muut toimenpiteet	218	60	278	22 %
Radiologinen tutkimus	26	10	36	28 %
Injektio, punktio	8	7	15	47 %
Katetrointi, kanavointi, kanylointi	10	1	11	9 %
Kipsaus, sidonta	2	0	2	0 %
Haavan hoito	2	1	3	33 %
Fysioterapia tai kuntoutus	2	5	7	71 %
Sairaalahoito	12	0	12	0 %
Synnytys	16	0	16	0 %
Hoidon tarpeen arviointi	89	10	99	10 %
Lääkehoito	25	5	30	17 %
Etävastaanotto	4	7	11	64 %
Muu toimenpide	22	14	36	39 %
Yhteensä	1 287	479	1 766	27 %

Julkisen sektorin vahingoiksi on luokiteltu myös terveysasemilla ja julkisissa sairaaloissa tapahtuneet yksityisten toimijoiden vahingot.

Korvattavat potilasvahingot perussairauksittain vuosina 2022–2024

Seuraavan sivun taulukkoon on koottu tiedot yleisimmistä perussairauksista vuosina 2022–2024 ratkaistuissa korvattavissa potilasvahingoissa. Tarkastelujakson pidentäminen kolmeen vuoteen tasoittaa ratkaisuvuosien satunnaisvaihtelua ja vuosittaisten ratkaisumäärien vaihtelun vaikutusta korvattavien vahinkojen lukumäärään.

Näissä kolmen vuoden tilastoissa perussairauksina korostuvat hammassairauksien lisäksi erityisesti polven (199 kpl/ 3 v) ja lonkan (161 kpl/3 v) nivelrikko sekä kyynärvarren (161 kpl/3 v), polven tai säären (149 kpl/3 v), ranteen tai käden (122 kpl/3 v) ja reisiluun (112 kpl/3 v) murtumat. Yleisimmät perussairaudet näyttävät pysyvän vuodesta toiseen samoina, joskin sekä kyynärvarren että ranteen tai käden murtumien osuus korvattavista vahingoista näyttäisi jossain määrin kasvaneen vuonna 2024.

Taulukko 4. Yleisimmät perussairaudet vuosina 2022–2024 ratkaistuissa korvattavissa potilasvahingoissa

Perussairaus	Leikkaus tai anestesia	Kliininen tutkimus tai hoito	Muu toimenpide	Lukumäärä yhteensä
1. K08 Muut hampaiden ja tukikudosten sairaudet	148	1	222	371
2. K04 Hammasytimen ja hampaanjuuren kärkeä ympäröivien kudosten sairaudet	7	1	295	303
3. M17 Polven nivelrikko	176	14	9	199
4. S52 Kynärvarren murtuma	62	68	31	161
5. M16 Lonkan nivelrikko	143	13	5	161
6. K02 Hammaskaries	8	0	149	157
7. S82 Polven ja/tai säären murtuma	63	63	23	149
8. S62 Ranteen tai käden murtuma	35	72	15	122
9. S72 Reisiluun murtuma	50	49	13	112
10. M51 Muut nikamavälilevyjen sairaudet	60	34	7	101
10 yleisimmän perussairauden osuus				29%
11. M48 Muut nikamasairaudet	75	16	4	95
12. S83 Polven alueen nivelten ja siteiden sijoiltaanmeno, nyrjähdys ja/tai venähdys	58	14	4	76
13. K07 Purentaelinten poikkeavuudet (purentavirheet mukaan lukien)	12	0	61	73
14. S92 Nilkan/jalkaterän murtuma	14	46	10	70
15. S42 Hartianseudun tai olkavarren murtuma	35	21	12	68
16. H25 Vanhuudenkaihi	61	4	2	67
17. M19 Muut nivelrikot	60	2	2	64
18. S63 Ranteen tai käden nivelten ja siteiden sijoiltaanmenot, nyrjähdykset ja/tai venähdykset	21	34	6	61
19. K80 Sappikivitauti	55	4	1	60
20. C50 Rintasyöpä	11	20	25	56
20 yleisimmän perussairauden osuus				40%
21. K35 Äkillinen umpilisäketulehdus	34	14	6	54
22. I63 Aivoinfarkti	1	41	12	54
23. M20 Sormien ja varpaiden hankinnaiset epämuotoisuudet	54	0	0	54
24. S66 Ranteen ja käden lihas- ja jännevamma	9	37	5	51
25. K05 Hampaan kiinnityskudosten sairaudet	23	1	22	46
26. S46 Hartianseudun ja olkavarren lihas/jännevamma	21	13	12	46
27. K03 Muut hampaiden kovakudosten sairaudet	1	0	44	45
28. G56 Yläraajan yhden hermon sairaudet	41	3	0	44
29. I70 Ateroskleroosi	3	26	11	40
30. K40 Nivustyrä	35	3	2	40
30 yleisimmän perussairauden osuus				48%

5. Potilasvakuutuksesta maksetut korvaukset

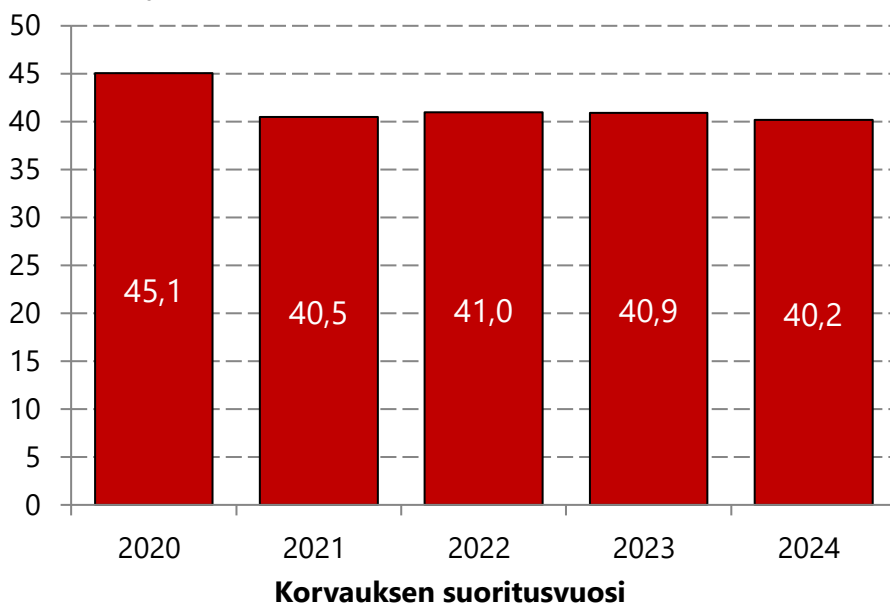
Potilasvakuutuksesta maksettavat korvaukset määräytyvät 31.12.2020 saakka sattuneiden vahinkojen osalta potilasvahinkolain (585/1986) ja 1.1.2021 alkaen sattuneiden vahinkojen osalta potilasvakuutuslain (949/2019), sekä vahingonkorvauslain (412/1974) säännösten mukaan. Korvausten arvioinnissa otetaan huomioon liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan (Liipo) ratkaisukäytäntö ja soveltuvin osin noudatetaan Liipon julkaisemia liikennevakuutuksen korvausohjeita.

Vajaa puolet (44 %) vuonna 2024 maksetuista korvauksista aiheutui potilasvahingosta johtuvan ansionmenetyksen korvaamisesta. Reilu kolmannes (34 %) korvauksista aiheutui ns. aineettoman vahingon, eli tilapäisen ja pysyvän haitan korvaamisesta. Reilu viidennes (22 %) maksettavista korvauksista oli sairaanhoidon kustannuksia ja muita potilasvahingosta aiheutuneiden kustannusten korvauksia.

Vuonna 2024 potilasvakuutusjärjestelmästä aiheutuneet kustannukset olivat yhteensä 40,2 miljoonaa euroa, sisältäen korvaustoiminnan hoitokulut ja Liipon potilasvahinko-osaston kulut. Korvauksia maksettiin yhteensä 25,2 miljoonaa euroa, pääosin jo aiemmin sattuneista, ennen vuotta 2024 ratkaistuista korvattavista potilasvahingoista. Esimerkiksi ansionmenetyskorvauksia ja sairaanhoito-, lääke- ja muita kuluja korvataan vahinkoa kärsineelle niin pitkään kuin niitä potilasvahingosta aiheutuu – jopa vuosikymmenten ajan.

Kuva 4. Potilasvakuutuksesta vuosina 2020–2024 suoritettavat korvaukset

Korvaus milj. euroa

Vajaa puolet (44 %) maksetuista korvauksista oli ansionmenetykskorvauksia.

Korvauksia maksettiin myös tilapäisestä ja pysyvästä haitasta sekä potilasvahingosta aiheutuneista kuluista.

Potilasvakuutusjärjestelmästä aiheutuu vuosittain yli 40 milj. euron kustannukset

Terveydenhuollolle ja yhteiskunnalle vahingoista aiheutuneet kustannukset ovat vielä merkittävästi suuremmat.

Kuva 5. Potilasvakuutusjärjestelmästä aiheutuneet kustannukset ja maksetut vahingonkorvaukset korvauslajeittain vuonna 2024

Potilasvakuutusjärjestelmän kustannukset 40,2 milj. €

